

Aan de slag met Vlogboek

Afgelopen zomer ontdekte ik bij toeval het YouTubekanaal Vlogboek van Jörgen Apperloo, docent Nederlands op het Fioretti College in Lisse, Nederland. Sindsdien ben ik fan en gebruik ik het kanaal ook zelf in de lessen Nederlands van de derde graad. Twee ideeën om met de filmpjes aan de slag te gaan. **Hans Dewijngaert**

Over de auteur

HANS DEWIJNGAERT

is vakcoördinator Nederlands op het Mater Dei-Instituut in Sint-Pieters-Woluwe.

LESTIP 1:

VLOGBOEK ALS NIEUWE LEZEN VOOR DE LIJST

Wie een filmpje van Apperloo (°1982) bekijkt, kan er niet omheen: deze leerkracht is een hippe vogel. Hij begon in september 2014 filmpjes te maken om zijn leerlingen van de bovenbouw te helpen hun leeslijst samen te stellen. Boeken kiezen vonden ze moeilijk, en dat is ook voor ons in Vlaanderen herkenbaar. Verplichte lijsten zijn meestal geen goed idee, terwijl vrije keuze soms faliekant kan aflopen.

Apperloo kiest voor een gulden middenweg: “Leerlingen in de bovenbouw hebben vaak geen idee wat ze moeten kiezen om te lezen. Ik wilde hun een middel bieden dat ik zelf leuk vind om te maken en hen daarbij helpt,” zo vertelde hij daarover in een interview voor VPRO’s *Boeken in Beeld*. Het idee deed hij op bij de Amerikaanse schrijver John Green, die het YouTubekanaal CrashCourse begon. Daarop vind je educatieve filmpjes over onder meer wetenschap, sociologie en filosofie. Apperloo: “Gewoon een videocamera op een standaard en een aparte microfoon”.

Inmiddels staan er meer dan honderd vlogboeken op Apperloo's site, goed voor zo'n driehonderd besproken boeken. Leerlingen die op zoek zijn naar materiaal voor hun leesportefolio hebben aan Vlogboek dus een hele kluit. Gelukkig heeft Apperloo ze ingedeeld in drie leesniveaus: makkelijk ("zonder lastige symboliek"), gemiddeld en lastig ("boeken met postmoderne deconstructivistische verhaallijnen").

Apperloo sluit met die indeling dus aan bij de opvatting van Theo Witte dat we onze leerlingen op hun eigen niveau moeten laten lezen. Maar in tegenstelling tot de inmiddels stoffige keuzes van Witte, zijn de keuzes van Apperloo kakelvers. Elke titel linkt door naar het respectievelijke vlogboek, waarin Apperloo als een gedreven enthousiasteling dieper op het boek ingaat. Laat je leerlingen in de les dus vrolijk naar de filmpjes kijken en ze worden als vanzelf enthousiast om een geschikt boek te vinden dat bovendien aansluit bij hun leesniveau.

LESTIP 2: VLOGBOEK ALS MEDIUM OM LUISTER- EN KIJKVAARDIGHEID AAN TE SCHERPEN

In mei 2017 ging Apperloo in zee met Hebban, de grootste Nederlandse lezerscommunity. Het gaf hem de kans om naast de boekbesprekingen ook essayachtige themafilmpjes over literatuur te maken. Een greep uit het aanbod: een filmpje over intertekstualiteit, opvallende debuutromans, lezen versus luisteren, mooie beginzinnen en korte verhalen.

Ik vind de thematische filmpjes (van gemiddeld zes minuten) ideaal om op het gebied van literatuur de luister- en kijkvaardigheid van leerlingen aan te scherpen. Als voorbeeld neem ik *Vlogboek #106: Tijd om te lezen*. Dat filmpje gebruik ik aan het begin van het vijfde jaar ASO om de vaste tekststructuren te herhalen. Apperloo gebruikt in dit stukje de probleemstructuur. Zijn stelling is dat mensen tegenwoordig denken geen tijd meer te hebben om te lezen. Nadat hij de oorzaak daarvan achterhaalt – we kampen met een romantisch beeld van het lezen van een boek in een zetel – suggereert hij een tiental oplossingen, gaande van investeren in het begin van een boek of lezen op het toilet tot het organiseren van leesuitdagingen.

De leerlingen twee keer naar het filmpje laten kijken is geen overbodige luxe, zo blijkt. Apperloo spreekt aan een sneltreinvaart en de leerlingen moeten tijdens het selectief luisteren ook wat ballast overboord gooien. Een alternatief dat bij zwakkere leerlingen heel goed kan werken, is ze met de tablet of laptop individueel op eigen tempo naar het filmpje laten kijken. Linken nodig met taalbeschouwing? Bespreek met de leerlingen de verbale en non-verbale communicatie van de spreker. Een Nederlander! Voor Franstalige leerlingen in mijn klas aan de rand van Brussel is dat alvast een dekselse opgave.

De filmpjes van Vlogboek zijn altijd bezielend en geestdriftig, maar boeten niet aan inhoud in. Dat zorgt ervoor dat er nog genoeg vlees aan het bot zit om achteraf met de leerlingen over lezen te discussiëren. Hoe staan zij tegenover de negatieve beeldvorming waarvan sprake in het filmpje? Identificeren ze zich eerder met Bert of Ernie uit de inleidende sketch uit Sesamstraat? Ik vind het een ideale inleiding om daarna over te stappen op het leesportefolio dat hen in de derde graad te wachten staat – te beginnen met nadenken over de leesautobiografie.

EN VERDER?

Er zijn nog veel andere manieren waarop Vlogboek in de les geïntegreerd kan worden. Zo gebruikte ik dit jaar *Vlogboek #79* over middeleeuws toneel om de leerlingen van het zesde jaar ASO in enkele minuten onder te dompelen in klassiekers als onder meer *Esmoreit*, *Marijken van Nieuwmechelen* en *Elckerlijc*. Het enthousiasme dat Apperloo uitstraalt, is aanstekelijk. Voor literatuurlessen vormen de vlogboeken het ideale voorgerecht om daarna tekstmateriaal te interpreteren, te analyseren en te evalueren. Of andersom: als samenvattend toetje na de tekstervaring en tekstbestudering.

Tot slot: waarom zouden we onze leerlingen niet zelf laten vloggen over literatuur? Met de smartphone in de hand opent zich een heel scala aan mogelijkheden voor een authentieke spreeksituatie. En het belangrijkste: misschien worden ze dan wel even toegewijd en bevolgen als Jörgen Apperloo. Aan de slag!

*Zelf met
Vlogboek
aan de slag?*

De homepage van Vlogboek:
<http://vlogboek.nl/>
Het YouTube kanaal van Vlogboek:
https://www.youtube.com/channel/UCdCP2n_aO1_VXOGfeEPj5yw